

1789.

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P.O. Hviezdoslava

12.
Or. ORAVSKÉ
MÚZEUM
P.O. Hviezdoslava

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P.O. Hviezdoslava

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P.O. Hviezdoslava

Schönfeld

Cír. Stráš. Pražské Noviny.

Dne 21. Března.

Válečný Posel.

Sohoro rýhodne řešlo se nám několik zpráw, které na tom gedenom se srovnávají, že Turků giž nynj den po dni na rozličných místech wětší pozecet viděti gest. Tak se píše z Temeswaru na den 2 března:

"We Walassich a w Serwii wezlicy žášupowé Turků se protulugj, a z té příčiny dívou nenj, kdyby Banáští obyvatelé na ten neymenssi pokřik, když totiž vstysli, že Turcy tähnau, w tom neywětším strachu nebyli. Před několika dni se stal se pokřik, že nepřátele wrch Allion osadili, a že giž w hrozniém počtu stogegj nad Župánkem. Lídé nad tau zpráwau se zděsyli, a každý giž předtím myslil, jakby svého ži-

wota a svého gměnji zachrénili. Mezi tím z toho nepřátelestého hnuti dale nie nenašledowalo, než že Turcy w něgazkém počtu oddělkovše se od svého hlavního haufu, blíž Župánku nasti stranu pozorowali. Tento wrch Allion strž hrozný snih přes celau žymu nastuni nemohl býti osazen, a z té také příčiny nássi nemohli stráži až k staré Orsowě a Župánku postawiti; protož Turcy v wětším počtu shromáždili se w staré Orsowě, a wyssi až k Župánku pozorowati, zdaliby před nastuni bezpeční byli. Turkům na tom wrchu velmi mnoho záležj, aby gím z rukou nepřissel, nebo wyzdwižn gest nad pevnost nowau Orsowu, a ze Elje slav-

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P.O. Hviezdoslava

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P.O. Hviezdoslava

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P.O. Hviezdoslava

ží mezi Walachyj a Banátem. Dlažboli ho wssak w swé mocy mjtí budau, vwidj se, gen co snich segde.

Giná podobná zpráva přichází z Slavonyc, kteráž praví: Na tom se wsecká psanj stownáwagi, že se Turcy w Bosnyi w wětssi zástupy shromażdugj, swé hrady, které gsau po hranicých, vpewňují, a ge lidem osazují; také podále od těch hradů zálohy dělagi. Psanj z Brodu děno 20 vnora praví, Turci w Derwentě gsau welice zanepráždněni, zprawují swé příkopy, zarážejí koly, y také wale w lepšsi stavu přiwesti chtěgi. Gestě ale wětssi zanepráždněni magi Turci w Banašlince. Podlé nevyššího dwořstého rozkazu wssickni Turci, genž obywagj mezi řekami Bosnau a Werbasem, můsegj byti pohotowě, aby tu stranu bránili, kdyby tam nassi měli wyrazyti. — 3 nowé Hradissky se psí se pod dátum 27 vnora: Berbixský Turci zprawují swau pevnost nepštále, a gisý znamenitý Turk z Trávníka má tu prácy pod swau mocý. 3 Vledowery, kterau magi k swým poddaným Berbixského okolj, as 200 dělníku povolali z Trávníckého a Jayčího kraje, a ge s nevyšší přísností k prácy přidržují. Také gisý případlo, aby ten kus pevnosti, který gisý lonstého roku střilením z kusů z staré Hradissky vybořen byl, opět zprasvili, a skutečně gisý počali fassiny zazákladati; ale nassi gisý brzo w té ge gich prácy prefázku včinili. Pan polní Marssalek Layenant Mitrowsky pozvucil z glíberních kusů několikrát z staré Hradissky wystřeliti, to mělo takoz

wý aučinck, že se hned wssické dělníky rozvtečli. Ginj na blízce zůstávali oddaní poddaní vyběhli na pole, a schovali se do lesů. Turecké vogsto, které leží w nowé Hradissce, dalo se do hrozného křiku, všechno do příkopu k Baňalucké straně, a na ten způsob sebe před ranou zachránilo. Když tedy násli swého cíle dosáhli, totiž dělníky rozpláštiti, po 50 ranách přestali dále stříleti, a od toho času žádný wje dělník na té straně při wodě k spartjení není.

3 Jasenovacé se psí: 3 oněch Tureckých oddaných, kterí lonstého ročku na nasi stranu přesli, při letosní tuhé zimě opět se mnozý nezpátek vrátili sevším swým dobytkem, protože na Tureckém gruntu wssicku pisy zanechali. Turci zwěděwose o tom, nasednau v velikém počtu vchylili se do wšy ležících po hranicích; w gedené wsy 16 mužů rozsekali, 9 ginič zahali, a ge sevším dobytkem do Banašluky odevdli. Ostatné Turci přicházejí tedy wždy v wětším počtu do těch míst, která po hranicích ležejí, dílem aby swým oddaným strachu nahnali, a dílem, kterí gisý podezřeli gsau, aby ge nezpátek dál do země zahnali. Při Bozarackém vrchu stogj 300 Turků, oni se wssak dosavad žádného neprátele nedopustili.

3 Banátu 2 března. Gisý nás nassi lidé, kterí stogj w Ulehady, vyzísseli, tedy se Turci opět shromażdugj v Orsowy a Župáňku, a gisý gisý tam do 8mi tisíců byti má. Gisý se zdá, oni opět magi aumysl do Banátu wpadnouti. Také z nassi strany má byti zavřeno, aby hlavní armáda v

Lugosse stdnaté nepřátel očekávala. Dosačad wogsto gest w swých zymnich bytch, až na některé plky, kterí pro bezpečnost na hranice wytáhnouti musyli.

3. Nálaus 9 března. Pan polní Maršál de Wins gij se wossm při chystán byl na cestu do Charwát, kdež turawost ale opět se we Wjodni zdržeti musyl. Tak se ale myslí, předce toho týdne vezme cestu před sebe, a při obléžení Hradischy a Berbjru sám zprávu powede; nebo tak se praví, Pan Maršál Laudon wje do Charwát necháde. On má pod svou zprávou dostati Banátské a Sedmihradské wogste, růž heden dít levého křídla od hlavní armady, tak že geho wogsta pospolu wynášeti bude as 70 tisíc, kterýmž potáhne do Walachye a za řeku Dunaj, aby Turky, kteríby snad Bělehrad na pomoc ráhli, aneb kteříby do Banátu wpadnouti cháli, zadřížti mohli. Všezy tím polní Maršál Hadik svou aumysl w Serwii, a polní Maršál Romanow w Bezarabii wywedau.

Polní weyprawa Pana Hrabete z Hadiku gij se neywětší částky odweze na gest do Vher do futku na geho panství, a on sám také w malo dnech odgáde. Tohoro neywětšího křiditele rozkazové gij napřed sli do Žemljina, podlé kterých snadně se může sandit, že Bělehrad po nedlouhém času obléžen bude. K obléžení te pěvnosti nevstále se připravují fassiny, řebříky k střetu, a mnoho tisíc pytlíků s pískem, za tau přejícnau mnoho regimentů w Syrmii a Banátu ráhne blíž k hranicem, a totož se znamená v Turku,

W hřistém psaní z Moldawy praví se: Rusové, byť novími gači přes kažku měli, když na cestě gšau, wědži gač na stranu odkliditi. Gač znázmo gest, w té straně bývá snehu na 2 v 3 střevice, aby tedy sfrz sňih překážky neměli, napřed před kolony ženau 1000 wolů, wždy 6 a 6 k sobě spřežených; když na ten způsob napřed woly sňih seslapau, pak za njimi ráhne Ruské wogsto.

3. Básnosče w Halichi 27 dnora. Čtyři sprosty muž od zho garnisu gimentu Konstantynu dne 21 toho smluzil se s ziti Turky, kteří zde seděli, a slibil gím, že ge přes kordon převede, pokud gemu 4 duktáry dag. Dne 24 v noci ten sprosty (rozený cykán) stál na stráži při těch Turcích, a se lší zmočnil se kříču od wězení, kteréž fraytr při sobě měl. Otevřel gím wězení, s pomocí Turků sňal g ště nekterá stráže, a když wzali s. bau už nabité zbraň, mezenec patronů, otevřeli sobě bránu, a vtrhali k hranicem. Tak ale bývá, že wěčná prozřetelnost y nezhorší přihody na ginau stranu obrátiti vnit, tak y zde se také stalo. Dva Turci zatáhli, rozený kříči Břeskané, žilí stali wě wězení, a schowali se pod lživice; když znamenali, žeby gij Turcy z brány byli, wysili z otevřeného wězení, rozvázali stráže, vytahali gím štěky z hub, a včinili pokut. Poněvadž tomu gen několik minut bylo, co Turci vtekli, protož se hned w to okamžení všecky prospěšné připravy včinili. Sedlácy ze všech stran wysili na ně gako na lov do lesů, ráno přivedli 7, a odpoledne 11 mužů spolu s tím

zřádným cykánem. Klad tímto bylo hned stanné právo držáno, kteréž vzdalo, aby byl oběšen, což ale přísluší k změnění, a on byl po dvou hodinách rozstřelen. Ostatní také přivedeni byli y s zbraněmi až na dva, kteří se po lesy taulagj, a nepochybne také brzy k postižení přigdau.

Z Charwát. Bosynstij Turcy nyní s velikou radostí wyprawuj, kteří ruk Tureckému dworu na tomto království velmi mnoho záleženo gest, a aby ono před nepřátele (tak gmenugj náše císařské wogsto) zahráněno bylo, tedy že tam dwůr veliký počet Albanenských wogáku wyslal. Turcy prawěgj, veliký počet, ale co my víme, dosaz wad toho lidu gest gen několik set, a ten lid gest bez kázně, a gen samým laupežem obvykly. Tedy může každý lehce sandit, že tito Albanenskij Bosniáci vjce na škodu než k vžitku budau. Pěkný příklad na sobě okázali hned při svém příchodu. Oni wypadli na bohatý Řecky klášter Studenac, který blíž Novoy Bazar leží, a pokradli v něm wsecko, a čeho odnesli nemohli, zkazyli a v niweč obrátili, též také z aneb 9 mnichů vkrutně zamordowali. Poněvadž tento klášter za neyswérégsí místo se drží v celé té krajině, tak Řečtí obywatele sérz takové násylj toto pomocné wogsto giž v veliké oskliznosti magi.

Z Turek. Psaní, která tam od tud přicházej, prawěgj, že v Konstantynopoli ani v jiném městě o to není, aby bud Englický aneb Prusky dwůr v nynějších válečných důležitostech pro středníkem byti měl. Bdyž ale pověst strany klesnutí Očaková rozhlášena byz

la, a první rozbrog opět k vtíssení přesel, tedy král. Sspanyelský Posel Rytíř Buliň vrazil to zaneprázdnení na sebe, a slíbil Tureckému dworu, že pomoc svého dwora wsecko na lepsí stránku obrátí. Učení pochybnost, aby Turecký dwůr toho hlasu nepřigal, a na ten způsob od své pechy nějak nevpustil. Za dobré znamení může se to vzít, že Rakouským zagatým pauta odgata gsau, a spolu wsem zprávu wedaucym Bassum zapovědano bylo, aby císařských poddaných aneb ginak we wogně zagatých vje neprodávali. — Proti Maláštěmu Hospodari, knížeti Marrojeny, množí Bassowé stížnosti zadali. Geho významu dwora nazdchnau klesá, tolti nevyšší Wezýr a Kapitán Bassa gsau gemu na ruku, a jak dlanho tito geho přátele gsau, nemá on niceho k obávání.

Z Mistroče 28 vñora. Tažení wogsta, gakoz y wezení rozličných wogenstských portréb a potrawy, které z Pestí sítz Mistroc do Polska svou cestu vrčenau magi, gest velmi sylné, a téměř žádný den není, abychom co podobněho nevjdali; sotva gedno wogsto odzráhne, hned zase přichází giné, a to giž sítz několik neděl trvá. Přes desetého týdne wezí se westřz monzur a postelní potřebnosti, též táhla malá komenda Lobkovských lehkých gezdců s 40ti vozy; podobně 700 mužů, kteří od rozličných pessich regimentů vyzdviženi gsau, a k Vherstým gjzdným regimentům přivítěleni budau, do Polska iáhlo.

Z Rakous 28 vñora. V gednom domácym listu pisce se strany vstanověnij